

เทศน์เช้า วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันสุดท้ายจะกลับบ้าน เพราะว่าปีใหม่เิง วันหยุดราชการวันพักผ่อน คนเราเกิดมามีจิตใจกับร่างกาย ร่างกายนะเวลาเหนื่อยเข้านั่งพักก็หาย นอนพักก็หาย แต่หัวใจนี้เอาอะไรไปพักผ่อนมัน.. เวลาพักผ่อน เห็นใหม่ เวลาคนเขานอนเขายังต้องมีที่นอน หมอนมุ้ง หัวใจถ้ามันจะพักผ่อน มันจะมีสติมีปัญญาควบคุมมัน

ถ้ามันพักผ่อนได้นะ หลวงตาบอกว่า “คนเราเกิดมา ตั้งแต่เกิดจนตายคิดเรื่องไม่เคยดับ แม้แต่ตอนนั้นก็ฝัน” นี่ก็เหมือนกัน ในการพักผ่อนของทางโลกเขา เขว่ามันเป็นการพักผ่อนเพราะเป็นความพอใจของเขา ด้วยความพอใจด้วยความเข้าใจว่าเป็นการพักผ่อนนะ แต่ถ้าจิตมันสงบเข้ามานะ คุณ เวลาคนเรานะ เวลาครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติมาแล้ว คุณ อายุขัยจะมากขนาดไหนนี่เพราะจิตใจเิง

เหมือนทางโลก ทางโลกถ้าเครียดมันจะทำให้เราเจ็บไข้ได้ป่วยได้ ความเครียดนี้ทำให้วิตกกังวล ถ้าความเครียดไม่มีนะ หัวใจไม่เครียดหัวใจก็ไม่สับสนคิดเลือดมากเกินไป ร่างกายก็ไม่สึกหรอมากจนเกินไป ถ้าร่างกายนี้ยังใช้ประโยชน์ได้ หัวใจที่อยู่ในร่างกายนี้จะมีความสุขพอสมควร

คำว่าพอสมควรคือมันไม่มีความสุขจริงหรือ เพราะโลกนี้ เห็นใหม่ โลกนี้เป็นทุกข์ ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง แต่ในเมื่อมันทุกข์แล้วเกิดมาทำไมละ.. ในเมื่อมันทุกข์ ! ในเมื่อมันทุกข์มันก็มีการเกิดการตายเป็นธรรมดา ในเมื่อมีการเกิดแล้วก็ต้องมีการตาย การตายแล้วก็ต้องมีการเกิดทั้งหมด เราว่าตายแล้วสูญไป ความรู้สึกนี้สูญไม่ได้หรือ ถ้าเราทำความรู้สึกเราให้ไม่มี นี่ตายแล้วก็สูญ แต่ความรู้สึกนี้มันไม่เคยตาย ความรู้สึกนี้มันมีของมัน เห็นใหม่

นี่สสารที่มีชีวิต.. จิตธาตุรู้นี้ ธาตุรู้ที่มีชีวิตมันเป็นสิ่งที่มีห้ศรรยมาก เพราะมันเป็นสิ่งที่มีห้ศรรย แล้ววิทยาศาสตร์พิสูจน์ไม่ได้ วิทยาศาสตร์พยายามจะย้อนนะ ใช้

กล้องจะถ่ายย้อนกลับไป มันก็ได้ทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์คิดได้ขนาดไหนมันก็เป็นได้ทางวิทยาศาสตร์

แต่เวลามันเวียนไปนะ เวียนไปถึง.. คูลี บุพเพนิวาสานุสติญาณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีต้นไม่มีปลาย คูลี ฟอสซิลของมนุษย์ ตอนนี่ค้นคว้าได้มา ๖๐ ล้านปีนี่ฟอสซิลของมนุษย์นะ แล้วฟอสซิลของสัตว์ ฟอสซิลของต่างๆ นี่มันเป็นร้อยๆ ล้านปี ร้อยๆ ล้านปี เห็นไหม

โลกนี้เป็นอจินไตย.. โลกนี้มันเป็นอจินไตย โลกนี้มันเป็นจะหมุนของมันไปอย่างนี้ แล้วนี่สิ่งที่จิตวิญญาณ คูลี พวกเกสรดอกไม้ พวกพืชพันธุ์ธัญญาหาร นี่มันพัฒนาการพืชแต่โบราณกาล พืชที่มันแปรพันธุ์มา แล้วจิตของเรามันแปรพันธุ์มาอย่างไร .. นี่มันไม่มีเวลาได้หยุดได้หย่อน มันไม่ได้พักผ่อนของมันซะই

แต่พอเรามาพบพุทธศาสนา ถ้าเราจะพักผ่อนใจของเรา นี่เรามาอยู่วัดอยู่ว้ากัน เพื่อจะมาพักผ่อนใจ ให้ใจมันได้หยุด.. ให้ใจมันได้หยุดนะ เขาบอกใจมันหยุดไม่ได้ เขาบอกใจมันหยุดไม่ได้

ใจหยุดได้.. ใจมันหยุดได้ด้วยอะไร ? ด้วยสติ ! แต่ความหยุดของมันนี่หยุดในตัวของมันเอง เห็นไหม “น้ำนิ่งแต่ไหลอยู่” ความรู้สึกมันมีของมันอยู่ แต่มันอยู่ในตัวของมันเอง แต่ในปัจจุบันนี้ความรู้สึกของเรานี่มันออกไปข้างนอก มันกว้านไปหมดเลย นี่จากความรู้สึกออกไปเป็นความคิด พอเป็นความคิดแล้วมันก็ออกไปข้างนอก มันก็ต้องทำงานของมันตลอดเวลา นี่พอทำงานตลอดเวลาเราก็ใช้ย้อนกลับ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ทวนกระแส ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทวนกระแสคือตั้งสติไว้ เราตั้งสติปัญญาของเรา เห็นไหม คนจะนอนจะพักผ่อนเขายังต้องมีมุ้งหมอนเพื่อพักผ่อนของเขา จิตใจของเรานี้ เราจะพักผ่อนของเราเราไม่มีสติปัญญาเพื่อจะยับยั้งเขาเลย ไม่มีที่ให้เขาได้พักผ่อนเลย เอาใจเรามาพักผ่อนละ มันก็เป็นไปตามกระแสของมันนั่นแหละ

คุณ้ำลี น้ำที่มันไหลไปนี่ไหลไปตามธรรมชาติของมัน จากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ แต่น้ำใจ
นี้มันไหลจากที่ต่ำขึ้นสู่ที่สูง น้ำอันนี้มันมหัศจรรย์ ถ้ามหัศจรรย์นี้มันจะไหลขึ้นไป
อย่างไรละ

สติปัญญาของเราเห็นไหม พุทโธ พุทโธนี่นาโน.. นาโนมันทับถมกันไป นาโนนี้
สิ่งต่างๆ เล็กที่สุด สิ่งทีเล็กที่สุด ความรู้สึกทีละเอียดที่สุด พุทโธ พุทโธ พุทโธ.. เราเอง
ไม่เห็นคุณค่า ทำด้วยความสั๊กแต่ว่า ทำด้วยความไม่จริงจัง ถ้าทำสั๊กแต่ว่า เห็นไหม ทำ
สั๊กแต่ว่าเป็นอรรถกถาตามโยค ความจงใจ ความตั้งใจนี่ผิดหมดแหละ ถ้าไม่ทำด้วยความ
ตั้งใจด้วยความจงใจนี่ปล่อยมันสบายๆ

จริงๆ มันสบายจริงๆ คนเราเหนื่อยยากมา เห็นไหม ทำอะไรที่มันเหนื่อยยากมา
มานั่งพักมันก็หายเหนื่อย จิตใจที่มันทำงานของมันอยู่ บอกปล่อยมันสบายๆ นี่มันก็
สบายอยู่พักหนึ่ง แต่มันสบายโดยสามัญสำนึก สบายโดยธรรมชาติของมัน ความสบาย
อย่างนี้มันได้อะไรขึ้นมาละ..

แต่ถ้าเรามีความขยันหมั่นเพียร ความที่มันทำงานของมันจนเข้าใจของมันแล้วมัน
ปล่อยวางของมัน ในการทำงานนี้มันทำงานของมันไป นานิ่งแต่ไหลอยู่เห็นไหม

จิตที่มีพลังงานนี้มันหมุนของมัน ไม่ใช่ว่าพอจิตเป็นสมาธิมันจะเหมือนขอนไม้
เหมือนท่อนไม้ นี่คนคิดกันไปนะ

คุณลี เวลาเข้าสมาธิออกสมาธิก็เหมือนจะเข้าบ้านออกจากบ้าน เวลาเข้าสมาธิออก
จากสมาธินี้จิต เห็นไหม คุณลี อย่างเช่น ตะกอนในน้ำมันนิ่งอยู่ ตะกอนในน้ำมันจะนอน
อยู่กันแก้ว พอมันขยับตะกอนก็จะขึ้นแล้ว

ความรู้สึกของเรา ถ้าเรามีสติสัมปชัญญะ ถ้าเราควบคุมได้ของมันนะ มันจะค่อย
สงบไป พอสงบแล้วเราก็ตื่นเต้น ความตื่นเต้นนั้นคือตะกอน ความตื่นเต้นนั้นคือ
ความรู้สึกของเรา นี่ไปเขย่ามันตลอดเวลาเลย ความเขย่าอย่างนี้มันก็เป็นธรรมชาติของเรา
เราตีเขาเอาเงินมาให้ ๑ ล้านตอนนี้เราจะดีใจไหม ให้ ๑๐ ล้าน ๒๐ ล้าน ๑๐๐ ล้านเราจะดี
ใจขึ้นมาไหม เราก็ตีใจขึ้นไปเรื่อยๆ ไข้ไหม จิตพอได้สัมผัสปั๊บได้เงิน ๑ ล้าน มันก็

ตื่นตื่น อ้าว.. ตื่นตื่นก็ค่อยๆ ตื่นตื่นพอได้ ๒ ล้าน ๓ ล้าน ๔ ล้าน มันจะสั้นไหวอย่างนี้
ตัวเราเองมันจะขยับเอง

สังขารมันเป็นอย่างนั้น ธรรมชาติข้อเท็จจริงมันเป็นอย่างนั้น แต่พอ
ประสบการณ์เราบ่อยครั้งเข้า ๑ ล้านก็คือเงิน ๑ ล้าน ๒ ล้าน ๓ ล้านก็ ๒ ล้าน ๓ ล้านขึ้น
ไปเรื่อยๆ สงบมากหรือสงบน้อยเราก็มีสติสัมปชัญญะควบคุมของเราไปเรื่อยๆ เห็นไหม
มันทำงานของมัน

“ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ” ไม่มีเหตุ.. ธรรมไม่มีหรอก ! ไม่มีที่มา ธรรมมาไม่ได้
หรอก ! ไม่มีสติ ไม่มีคำบริกรรม ไม่มีการรักษา ไม่มีหรอก !

ว่างๆ ว่างๆ นั่นนะเป็นธรรมชาติ..

ว่างๆ นั่นขอนไม้มันก็ว่าง ขอนไม้มันไม่รู้ตัว แร่ธาตุต่างๆ มันมีชีวิตไหม มันไม่
กระดิกเลยนะ มันนิ่งตลอดเลยแต่มันไม่มีธาตุรู้ มันไม่มีความรู้สึก มันรู้อะไรของมัน มัน
ไม่รู้หรอก ถึงบอกว่าสมาธินะถ้าจิตได้พักผ่อน ถ้าจิตได้พักผ่อนนะจะสดชื่นมาก จะสด
ชื่นของมันนะแล้วซาบซึ้งมาก ซาบซึ้งนะ

แต่สิ่งอย่างนี้เราทำขึ้นมา พยายามทำขึ้นมาแล้วรักษาเรา เข้าสู่จิตเดิมแท้ เข้าสู่
ตัวตนของเรา นี่เราจะหาเรา เราจะเข้าใจตัวเราเองนะ เราจะเข้าใจตัวของเราเอง เห็นไหม
อย่างเมื่อวานว่า เราจะเผชิญหน้ากับความรู้สึกของเราเองนี่มันน่ากลัวนะ เราเผชิญหน้า
กับใครเราสู้หน้าเขาได้หมดละ แต่จะสู้หน้ากับตัวเอง จะสู้หน้ากับความรู้สึกของตัวเอง
จะเอาความรู้สึกของตัวเอง นี่มันรู้ตัวเองอยู่นะ เผชิญหน้ากับความจริงกับตัวเองมันยังน่า
กลัวกว่าเผชิญหน้ากับคนอื่น

นี่เผชิญหน้ากับตัวเอง เราตั้งสติของเราขึ้นไป ถ้าเราเผชิญขึ้นมาก็เหมือนกัน มัน
มหัศจรรย์ มันมหัศจรรย์มาก จิตสงบ โอ้โฮ.. มันซาบซึ้งมากนะ

แต่เดี๋ยวนี้มันไม่เป็นอย่างนั้น ศาสนาพุทธศาสนาสอนให้ปล่อยวาง ศาสนาพุทธ
คือความว่าง กว้างๆ ว่างๆ มันเป็นสัญญาอารมณ์ เห็นไหม นี่พลังงานกับความคิด
ความคิดคือสัญญาอารมณ์ สัญญาอารมณ์คิดก็ฟุ้งซ่านขึ้นมาก็ทุกข์ทีหนึ่ง เวลาปล่อยวางก็
ไปปล่อยวางที่ความคิดนั้น

สัญญาอารมณ์ สัญญาให้ว่างแล้วก็ว่าว่างๆ สัญญาอารมณ์ไม่ใช่เรา ไม่ได้
เผชิญหน้ากับอะไรเลย ไม่ได้จะเผชิญหน้ากับความจริงเลย ไม่ได้เผชิญหน้ากับจิตเลย
ไม่ได้เผชิญหน้ากับความสงบของใจเลย ไม่ได้เผชิญหน้า ไม่ได้รับรู้รสเลย ! ไม่ได้รับรู้
รสเลย

“รสของธรรมชาติซึ่งรสทั้งปวง”

ถ้าจิตมันเข้าไปสงบ มันเข้าไปรู้รสนี้มันจะซาบซึ่ง ซาบซึ่งจริงๆ มันเป็นความ
มหัศจรรย์ มหัศจรรย์มาก ! มหัศจรรย์เพราะจิตของเราเองนี่ “สุขสิ่งใดเท่ากับจิตสงบไม่
มี” สุขของเราอย่างที่เราพักผ่อนนอนหลับกันนี้มันเป็นสัญญาอารมณ์ มันเป็นธรรมชาติ
ของมนุษย์ เป็นสัจธรรมของมนุษย์เท่านั้นละ ถ้ามนุษย์ไม่ได้พักผ่อนอยู่ไม่ได้หรือ
คนเราไม่ได้นอนหลับพักผ่อนเลยนะ ร่างกายนี้ทนไม่ไหวหรือ คนเราต้องได้พักผ่อน
นอนหลับบ้างร่างกายนี้มันถึงจะใช้ประโยชน์ของมันได้

จิตใจนี้ธรรมชาติของมันมหัศจรรย์ เห็นไหม มันไม่ได้พักไม่ได้ผ่อนของมันเลย
มันก็หมุนของมันอยู่อย่างนั้นแหละหยุดไม่ได้เลย พอถึงถ้าเข้าสมาธิได้มันหยุดทีหนึ่ง
เครื่องยนต์นี้ รถยนต์ติดเครื่องตั้งแต่ซื้อรถมาจนมันพังการถไปเลย

นี่ก็เหมือนกัน ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา.. ไซ้ ! แต่ปัญญาเกิดจากจิตที่
มันมีความสงบอย่างนี้ นี่การพักผ่อนนอนหลับเรา.. การพักผ่อนจิต ร่างกายก็ได้
พักผ่อน หัวใจก็ได้พักผ่อน ถ้ามันพักผ่อนของมันนะ พักผ่อนเพื่อความสดชื่น สดชื่น
แจ่มใสขึ้นมาเพื่อจะทำงานต่อไป งานต่อไปอันนี้เป็นงานรื้อวัฏสงสาร !

งานของเราเนี่ย คูตี ผู้บริหารจัดการ ผู้บริหารเขาใช้อะไร เขาใช้สมอง โอ้โฮ.. ใช้
ความคิดมากเลย เครียดมากเลย เห็นไหม นี่คือการบริหารจัดการในทางโลก การบริหาร
จัดการเพื่อประโยชน์กับชีวิตของเรา แต่การบริหารจิตของเรา ถ้าเอาจิตของเราพ้น
ออกไปจากการครอบงำของมาร แล้วมารมันคืออะไรล่ะ..

มาร เห็นไหม มารนี้เป็นนามธรรม มารนี้เราว่าจะไปฆ่ากิเลสๆ แล้วกิเลสมันอยู่ที่
ไหน กิเลสมันก็อยู่กับเรา กิเลสมันอยู่กับความเคยใจ ถ้าความเคยใจนี้เราไปเห็นจิตของ
เรา ก็ไม่เห็นกิเลส ไม่เห็นกิเลสเพราะอะไร เพราะน้ำใสจะเห็นตัวปลา แต่มันก็ใสอยู่ใน

จิตนั้นแหละ เราต้องขุดคุ้ย เราต้องฝึกหัด ต้องค้นหาะ พอลึกลงไปมันรู้เอง เวลาเรารู้เองนี่ อ้ออ้อ.. ทำไมเป็นอย่างนี้

เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัตินะ ทำไมเราโง่งขนาดนี้ ! เหมือนเขาว่าเส้นผมบังภูเขา เส้นผมบังภูเขาที่ถูก ทำไมเราโง่งขนาดนี้ ! ทำไมเราโง่งขนาดนี้ ! ของมันอยู่กับเรานี้เดินชนไปเดินมา ความรู้สึกนี้เดินชนกันอยู่อย่างนี้ แต่เราไม่เห็นคุณค่าของมัน เราไม่เคยจับมัน ไม่เคยจับต้องความรู้สึก อารมณ์อย่างนี้มาพิจารณาเลยว่าอันนี้มันเป็นอะไร อันนี้มันควรหรือไม่ควร อันนี้มันเป็นจริงหรือไม่เป็นจริง

ถ้ามันเป็นจริงหรือไม่เป็นจริงนะ.. มันเป็นจริงหรือไม่เป็นจริงนี้พูดกันบ่อยมาก ใครๆ ก็พูดอย่างนี้ คำพูดคำเดียวกันเลยแต่ว่าเป็นจริงหรือไม่เป็นจริงจากจิตที่มันพิสูจน์ ! ไม่ใช่เป็นจริงหรือไม่เป็นจริงโดยที่เราจำมา โดยสมองพิสูจน์ ! สมองก็ไม่จริงทั้งนั้นแหละ

เกิดมาทุกคนก็รู้สังขารหมดแหละ อริยสัจ ๔ ใครท่องไม่ได้บ้าง ทุกคนท่องได้หมดเลย ใครๆ ก็รู้ว่าเกิดมาก็ต้องตายหมดแหละ ใครๆ ก็รู้ทั้งนั้น ธรรมะนี้รู้ทุกคนแหละ พูดได้ปากเปียกปากแฉะ นกแก้วนกขุนทองท่องได้แม่นหมดเลยนะ แต่หัวใจด้าน !

ใจมันด้าน ! เพราะมันด้านมันถึงต้องเกิดต้องตาย ! แต่ธรรมะพระพุทธเจ้านี้จำได้หมดนะ นี่ไงถึงว่ามันไม่ได้เห็นโดยจิต มันไม่ได้เห็นโดยสามัญสำนึก.. มันไม่ได้เห็นโดยจิต ไม่ได้เห็นตามความเป็นจริง

ถ้าเห็นตามความเป็นจริงนี้มันถอนอุปาทาน ถอนสรที่ปักอยู่กลางหัวอก ถ้ามันถอนสรที่ปักอยู่กลางหัวอกมันจะซึ่งมาก มันจะซึ่งของมันมากมาย แล้วจิตนี้พอมันผ่อนคลายมันผ่อนคลายอย่างไร มันเป็นไปอย่างไร

นี่เห็นโดยจิต ! เห็นโดยจิต ! เห็นโดยจิต ! เพราะกิเลสมันอยู่ที่จิต ถ้าเห็นโดยจิต กิเลสมันก็เคลื่อนไหว กิเลสมันก็กระเพื่อมด้วย พอกิเลสกระเพื่อม เห็นไหม นี่ไงยึดให้มันแน่นให้ตายนะ เวลามันตายนะ เวลากิเลสตายเผาไฟกิเลส

ยะถาภูตัง ญาณทัสนะ.. ยะถาภูตังคือฆ่ากิเลส ! ฆ่ากิเลสแล้วเห็นว่ากิเลสตาย พลิกศพกิเลสด้วย เห็นกิเลสตายต่อหน้าต่อตาเลย นี่ไงมันถึงเป็นความจริงใจ ใ้หนี่กิเลส

ตายอยู่ในตำรานะ กิเลสตายนี้อยู่ในพระไตรปิฎก โอ้อโฮ.. ฉันทนี่พระอรหันต์นะ แต่กิเลสมันอยู่ในพระไตรปิฎก นี่ตายหมดเลยนะ มาเกลี้ยกล่อมอยู่ในพระไตรปิฎก ตัวเองมันดันไปเรื่อยของมัน เห็นไหม นี่จิตไม่ได้พักผ่อนตามความเป็นจริง มันก็ทำงานตามความเป็นจริงไม่ได้

จิตได้พักผ่อนตามความเป็นจริง คีล สมาธิ ปัญญา ! สมาธิก็พูดพิศๆ ถูกๆ กลับหัวกลับหาง มันเป็นไปไม่ได้ ถ้าสมาธิตามความเป็นจริง คนที่ผ่านงานมาแล้วจะพูดกลับหัวกลับหางไม่มีหรอก

ธรรมชาติของพระพุทธเจ้าไม่เคยขัดแย้งกัน มันจะเป็นไปในช่องทางเดียวกัน ไปในทางเดียวกันหมดเลย ธรรมชาติมันขัดแย้งกันมันผัดผ่อนนอน ถ้าทำสมาธิยังกลับหัวกลับหาง เดียวได้เดียวไม่ได้ เดียวต้องใช้สมาธิ เดียวไม่ต้องใช้สมาธิ ยังกลับหัวกลับหางกันอยู่อย่างนี้ มันจะเป็นความจริงได้อย่างไร

มันไม่เป็นความจริงของมัน เห็นไหม ถ้าเป็นความจริง รู้ตามความเป็นจริง มันจะกลับหัวกลับหางไม่ได้ แล้วถ้าเกิดปัญญาขึ้นมา นี่โลกุตตรปัญญากับโลกียปัญญา.. ปัญญาโดยสามัญสำนึกกับปัญญาของโลกมันแตกต่างกันอย่างไร ปัญญาที่ชำระกิเลสแล้วปัญญาชำระกิเลสนี้เวลาเขียนตามตำราที่ว่าภาวนามยปัญญา.. แล้วบอกมาสิภาวนามยปัญญามันเกิดสิ่งใดได้ ภาวนามยปัญญามันเป็นนามธรรม มันเกิดขึ้นจากจิตไม่ใช่เกิดขึ้นจากสมอง

เวลาเกิดขึ้นจากจิตนะ คูตี นี่เขาบอก “หลวงพ่อบุญเสถรวินยาศาสตร์เธอ”

เราบอกว่า “วินยาศาสตร์นี่ วินยาศาสตร์อธิบายความทุกข์ของเราได้หมดไหม แม้แต่ความทุกข์ในหัวใจนี่มันเขียนมาให้ครบสิ ก็ยังเขียนมาไม่ได้เลย วินยาศาสตร์อธิบายได้ไหมถึงความทุกข์ในใจเรา นี่ แล้วถ้ามันไปรู้เห็นจริง ที่มันถอนทุกข์ มันยิ่งกว่าความทุกข์อันนั้นอีก เพราะมันมหัศจรรย์กว่านั้น แล้วมันจะเป็นวินยาศาสตร์ตรงไหน”

นี่ไง สิ่งที่ว่าธรรมเหนือโลก ! ธรรมเหนือโลก ! มันเหนือทุกอย่าง ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมามันเหนือหมด เหนือวินยาศาสตร์ เหนือทุกอย่างหมดเลย มันถึงเหนือโลก มันถึงทั้งโลกนี้ไว้ได้เหยียบย่ำโลกนี้ไป

สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นมานือริยสัจ ๔ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค.. สติปัฏฐาน ๔ กาย เวทนา จิต ธรรม ต่างๆ นี่เหยียบย่ำมันทั้งนั้นล่ะ จิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสัจ ! จิตนี้มัน กลั่นออกมาจากอริยสัจ แล้วสุดท้ายแล้วต้องทำลายจิต ถ้าไม่ทำลายจิต จิตมันออกมา นี่ มันก็อยู่ในอริยสัจไง

กาย เวทนา จิต ธรรม เห็นไหม จิต.. จิตนี่นิพพานมีอยู่แล้ว ถ้านิพพานมีอยู่แล้ว ต้องเหยียบย่ำ ต้องทำลายจิต ถ้าจิตไม่ทำลายเป็นนิพพานไม่ได้.. แล้วถ้านิพพานมันอยู่ที่ จิต ถ้าทำลายนิพพาน เราแสวงหานิพพาน แล้วทำลายนิพพาน แล้วนิพพานมันอยู่ที่ไหน ล่ะ

กาย เวทนา จิต ธรรม ! จิต เห็นไหม สิ่งนี้คือสติปัฏฐาน ๔ เป็นที่จิตนี้มันจะผ่าน ไป มันจะเหยียบย่ำไป มันจะผ่านไป ถ้าจิตเป็นนิพพาน กายก็ต้องเป็นนิพพาน เวทนา ก็ ต้องเป็นนิพพาน ทุกอย่างต้องเป็นนิพพาน.. ไม่เป็นอะไรทั้งสิ้น เห็นไหม นี่ปากเปียก ปากแฉะ

ถ้าจิตมันทำความเป็นจริง เราสร้างความเป็นจริงเพื่อประโยชน์กับเรานะ มันจะ ทุกข์จะยาก มันจะทุกข์จะยากมันก็เป็นตามข้อเท็จจริง ถ้ามันจะเอาแต่หวานเป็นลมขม เป็นยา เอาแต่ความสุขสบาย มันก็จะสุขสบายทางโลก..

สุขสบายทางโลก สุขสบายที่เราคิดแต่มันไม่สุขหรอก ไม่มีอะไรสุข มันเป็น ความพอใจเท่านั้น พอใจหรือไม่พอใจ พอใจก็สุข ไม่พอใจก็ทุกข์ มันเป็นสังขารของ มันอยู่อย่างนั้น แต่ถ้าเราเห็นจริงของมันแล้ว เรารู้เท่าทันมันหมดแล้ว นี้อยู่กับโลกโดยไม่เคลื่อนไหวไปกับโลก

เราต้องอยู่กับโลกเพราะเราเกิดมาบนโลก เราเป็นสิ่งที่มีชีวิต สิ่งที่ต้องเป็น อย่างนี้ มนุษย์เป็นสัตว์สังคม อยู่ด้วยตัวเองไม่ได้ แต่เวลาผู้ปฏิบัตินี้ไปแบบหน่อแรด หน่อแรดออกไปเพื่อค้นหาตัวเองให้เจอ ถ้าค้นหาตัวเองให้เจอ ทำให้เจอ เห็นไหม สิ้นสุดขบวนการจากการกระทำของ อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนต้อง ทำลายตน ตนต้องทำลายจิตของตน ทำลายจิตของตน เพื่อประโยชน์กับตน อันนี้จะเป็น ประเสริฐที่สุดในการประพฤติปฏิบัติ

นี่พุทธศาสนาสอนอย่างนี้ เราเป็นชาวพุทธ ประพฤติปฏิบัติไปก่อน คั่นคว้าไป
ก่อน ผิดหรือถูกมีครูมีอาจารย์นะ ครูบาอาจารย์คอยชี้ นำคอยแก้ไขเรา เพื่อประโยชน์กับ
เรา เพื่อการกระทำของเรา เอวัง